EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 5.10.2022
COM(2022) 508 final

2022/0311 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2020/1353 o odobritvi začasne podpore Republiki Poljski na podlagi Uredbe (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Uredba Sveta (EU) 2020/672 (v nadaljnjem besedilu: uredba o instrumentu SURE) določa pravni okvir za zagotavljanje finančne pomoči Unije državam članicam, ki se zaradi izbruha COVID-19 soočajo z resnimi gospodarskimi motnjami ali jih takšne motnje resno ogrožajo. Podpora v okviru instrumenta SURE je v prvi vrsti namenjena financiranju shem skrajšanega delovnega časa ali podobnih ukrepov za zaščito zaposlenih in samozaposlenih, da se tako zmanjša obseg brezposelnosti in izgube dohodka, poleg tega pa tudi financiranju nekaterih ukrepov, povezanih z zdravjem, zlasti na delovnem mestu.

Poljska je 6. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije in Svet ji je 25. septembra 2020 z Izvedbenim sklepom (EU) 2020/1353 odobril finančno pomoč za dopolnitev njenih nacionalnih prizadevanj za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in za odziv na socialno-ekonomske posledice izbruha za delavce in samozaposlene.

Poljska je 19. septembra 2022 Unijo zaprosila za podaljšanje seznama ukrepov iz Izvedbenega sklepa Sveta (EU) 2020/1353.

Komisija se je v skladu s členom 6(2) uredbe o instrumentu SURE posvetovala s poljskimi organi, da bi preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih odhodkov, ki ga je povzročila pandemija COVID-19, neposredno povezano z ukrepi na področju trga dela in ukrepi, povezanimi z zdravjem. To se nanaša zlasti na nova ukrepa:

(a) financiranje izvedbe diagnostičnih testov PCR. Minister za zdravje je nacionalnemu zdravstvenemu skladu naročil, naj z zainteresiranimi laboratoriji sklene pogodbe o izvajanju diagnostičnih testov RT-PCR za SARS-CoV-2. Stroški testov so se financirali iz državnega proračuna in so bili sorazmerni s številom oseb, ki so se prijavile na testiranje;

(b) odobritev dodatnega mesečnega denarnega prejemka za zdravstvene delavce in enkratnega dodatnega denarnega prejemka za druge delavce v zdravstvu, ki se borijo proti COVID-19. Prejemek je bil dodeljen osebam, ki so sodelovale pri zagotavljanju zdravstvenih storitev in so imele neposreden stik z bolniki, ki so bili okuženi z virusom SARS-CoV-2 oziroma za katere je obstajal sum, da so okuženi s tem virusom, v organizacijskih enotah zdravstvenih ustanov. Minister za zdravje je nacionalnemu zdravstvenemu skladu naložil, naj zdravstvenim ustanovam, ki opravljajo zdravstvene dejavnosti, nakaže sredstva za dodelitev prejemkov.

Poljska je Komisiji predložila ustrezne informacije.

Komisija ob upoštevanju razpoložljivih dokazov Svetu predlaga, naj sprejme izvedbeni sklep za podaljšanje seznama ukrepov, za katere je Svet že odobril finančno pomoč v Izvedbenem sklepu Sveta (EU) 2020/1353.

Znesek za ukrepe, povezane z zdravjem, za katerega je Poljska zaprosila 19. septembra 2022, znaša 1 672 546 359 EUR.

• Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Ta predlog je v celoti skladen z Uredbo Sveta (EU) 2020/672, na podlagi katere je predložen.

Predlog dopolnjuje drug instrument prava Unije za zagotavljanje podpore državam članicam v izrednih razmerah, in sicer Uredbo Sveta (ES) št. 2012/2002 z dne 11. novembra 2002 o ustanovitvi Solidarnostnega sklada Evropske unije (Uredba (ES) št. 2012/2002). Uredba (EU) 2020/461 Evropskega parlamenta in Sveta, ki spreminja navedeni instrument, da bi se razširilo njegovo področje uporabe na izredne razmere večjih razsežnosti v javnem zdravju in opredelile posebne dejavnosti, upravičene do financiranja, je bila sprejeta 30. marca 2020.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je del sklopa ukrepov, pripravljenih v odziv na trenutno pandemijo COVID-19, kot je „naložbena pobuda v odziv na koronavirus“, in dopolnjuje druge instrumente, ki podpirajo zaposlovanje, kot sta Evropski socialni sklad in Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI)/InvestEU. Z uporabo izposojanja in posojanja za podporo državam članicam v tem konkretnem primeru izbruha COVID-19 bi ta predlog zagotavljal drugo raven zaščite za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, s čimer bi pomagal ohranjati delovna mesta ter s tem zaščititi zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Pravna podlaga za ta instrument je Uredba Sveta (EU) 2020/672.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Predlog je odziv na prošnjo države članice in odraža evropsko solidarnost z zagotavljanjem finančne pomoči Unije v obliki začasnih posojil državi članici, ki jo je prizadel izbruh COVID-19. Takšna finančna pomoč kot druga raven zaščite začasno podpira povečane javnofinančne odhodke držav članic za sheme skrajšanega delovnega časa in podobne ukrepe ter jim pomaga ščititi delovna mesta in s tem zaposlene in samozaposlene pred tveganjem brezposelnosti in izgube dohodka.

Podpora bo pomagala prizadetemu prebivalstvu in pripomogla k blažitvi neposrednih družbenih in gospodarskih posledic krize COVID-19.

- **Sorazmernost**

Predlog upošteva načelo sorazmernosti. Ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev instrumenta.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Posvetovanja z deležniki**

Zaradi nujne čimprejšnje priprave predloga, da bi ga Svet lahko pravočasno sprejel, posvetovanja z zainteresiranimi stranmi ni bilo mogoče izvesti.

- **Ocena učinka**

Zaradi nujnosti priprave predloga ocena učinka ni bila izvedena.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Komisija bi morala imeti možnost najema posojil na finančnih trgih z namenom nadaljnjega posojanja državi članici, ki zaprosi za finančno pomoč v okviru instrumenta SURE.

Poleg jamstev, ki jih dajo države članice, okvir vključuje tudi druge zaščitne ukrepe za zagotavljanje finančne trdnosti sheme, in sicer:

- strog in konservativen pristop k finančnemu upravljanju,
- oblikovanje posojilnega portfelja, ki omejuje tveganje koncentracije, letno izpostavljenost in čezmerno izpostavljenost do posameznih držav članic, hkrati pa zagotavlja, da se državam članicam, ki najbolj potrebujejo pomoč, lahko zagotovijo zadostna sredstva, ter
- možnosti obnovitve dolga.

2022/0311 (NLE)

Predlog

IZVEDBENI SKLEP SVETA

o spremembi Izvedbenega sklepa (EU) 2020/1353 o odobritvi začasne podpore Republiki Poljski na podlagi Uredbe (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19[1] in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Po prošnji Poljske z dne 6. avgusta 2020 ji je Svet z Izvedbenim sklepom (EU) 2020/1353[2] odobril finančno pomoč v obliki posojila v višini največ 11 236 693 087 EUR z največjo povprečno zapadlostjo 15 let in z obdobjem razpoložljivosti 18 mesecev za dopolnitev nacionalnih prizadevanj Poljske za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in za odziv na socialno-ekonomske posledice tega izbruha za delavce in samozaposlene.

(2) Posojilo je bilo namenjeno Poljski, ki naj bi ga uporabila za financiranje shem skrajšanega delovnega časa in podobnih ukrepov, kot so navedeni v členu 3 Izvedbenega sklepa (EU) 2020/1353.

(3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile na Poljskem. To je povzročilo nenadno in močno povečanje javnofinančnih odhodkov na Poljskem v zvezi z novimi ukrepi, in sicer testiranjem PCR in denarnimi prejemki za zdravstvene delavce, ki se borijo proti COVID-19.

(4) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Poljska v letih 2020, 2021 in 2022 uvedla za zajezitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, so imeli in imajo še vedno zelo močan vpliv na javne finance. Primanjkljaj in dolg sektorja država sta na Poljskem leta 2020 znašala 6,9 % oziroma 57,1 % bruto domačega proizvoda (BDP) in sta se do konca leta 2021 zmanjšala na 1,9 % oziroma 53,8 %. Glede na napoved Komisije iz pomladi 2022 naj bi primanjkljaj sektorja država Poljske do konca leta 2022 znašal 4,0 % BDP, dolg sektorja država pa 50,8 % BDP. Glede na napoved Komisije iz poletja 2022 naj bi se BDP Poljske v letu 2022 povečal za 5,2 %.

---

[1] UL L 159, 20.5.2020, str. 1.

[2] Izvedbeni sklep Sveta (EU) 2020/1353 z dne 25. septembra 2020 o odobritvi začasne podpore Republiki Poljski na podlagi Uredbe (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19 (UL L 314, 29.9.2020, str. 45).

(5) Poljska je 19. septembra 2022 Unijo zaprosila za podaljšanje seznama ukrepov, za katere je Svet že odobril finančno pomoč v Izvedbenem sklepu (EU) 2020/1353, da bi se še naprej dopolnjevala njena nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in za odziv na socialno-ekonomske posledice izbruha za delavce in samozaposlene v letih 2020, 2021 in 2022 (v nadaljnjem besedilu: prošnja). Poljska je za obravnavanje izbruha COVID-19 zlasti uvedla vrsto ukrepov, povezanih z zdravjem, določenih v uvodnih izjavah 6 in 7.

(6) Minister za zdravje je na podlagi „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“[3] nacionalnemu zdravstvenemu skladu naročil, naj z zainteresiranimi laboratoriji sklene pogodbe o izvajanju diagnostičnih testov RT-PCR za SARS-CoV-2. Stroški testov so se financirali iz državnega proračuna in so bili sorazmerni s številom oseb, ki so se prijavile na testiranje. Kot je navedeno v prošnji, naj bi se v okviru instrumenta SURE financirali samo odhodki, izvršeni v letih 2020 in 2021. Ukrep je nov in se je izvajal od konca aprila 2020 do konca marca 2022.

(7) Minister za zdravje je na podlagi „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“[4] in „Zakona z dne 14. avgusta 2020 o spremembi nekaterih aktov za zagotovitev delovanja varovanja zdravja v zvezi z epidemijo COVID-19 in po njenem koncu“[5] nacionalnemu zdravstvenemu skladu naložil, naj sredstva za dodelitev denarnih prejemkov zdravstvenim delavcem v boju proti COVID-19, kot je navedeno v prošnji, nakaže zdravstvenim ustanovam, ki opravljajo zdravstvene dejavnosti. Ukrep zajema kritje stroškov dodelitve dodatnega mesečnega denarnega prejemka za zdravstvene delavce in enkratnega dodatnega denarnega prejemka za druge delavce v zdravstvu. Prejemek je bil dodeljen osebam, ki so sodelovale pri zagotavljanju zdravstvenih storitev in so imele neposreden stik z bolniki, ki so bili okuženi z virusom SARS-CoV-2 oziroma za katere je obstajal sum, da so okuženi s tem virusom, v organizacijskih enotah zdravstvenih ustanov. V okviru instrumenta SURE se financirajo samo odhodki, izvršeni v letih 2020 in 2021. Ukrep je nov in se je izvajal od septembra 2020 do konca marca 2022.

(8) Poljska izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Poljska je Komisiji predložila ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 11 826 003 428 EUR zaradi nacionalnih ukrepov, sprejetih za obravnavanje socialno-ekonomskih učinkov izbruha COVID-19. To pomeni nenadno in močno povečanje, ker se nanaša tudi na nove ukrepe, povezane z zdravjem, za obravnavanje izbruha COVID-19, ki zajemajo velik delež podjetij in delovne sile na Poljskem. Poljska namerava 9 100 000 EUR povečanega zneska odhodkov zaradi novih ukrepov, povezanih z zdravjem, financirati s sredstvi Unije iz proračuna EU, 580 210 341 EUR pa z lastnimi sredstvi.

(9) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala s Poljsko ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih

---

[3] Člen 10a, odstavka 1 in 2, ter, po prenehanju veljavnosti člena 10a, člen 11h, odstavek 2, točka 2, in odstavek 4. Uradni list iz leta 2020, postavka 374, kot je bil spremenjen.

[4] Člen 10a, odstavek 1. Uradni list iz leta 2020, postavka 374.

[5] Člen 42. Uradni list iz leta 2020, postavka 1493.

odhodkov, neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, kot tudi z uporabo ustreznih ukrepov, povezanih z zdravjem, ki so bili uvedeni zaradi izbruha COVID-19 in so navedeni v prošnji z dne 19. septembra 2022.

(10) Stroški ukrepov, povezanih z zdravjem, kot so navedeni v prošnji Poljske z dne 19. septembra 2022 in v uvodnih izjavah 6 in 7, znašajo 1 672 546 359 EUR.

(11) Finančna pomoč, ki je že bila dodeljena z Izvedbenim sklepom (EU) 2020/1353, bi zato morala zajemati tudi nove ukrepe iz uvodnih izjav 6 in 7.

(12) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 Pogodbe. Ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo na podlagi člena 108 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

(13) Poljska bi morala Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Poljska izvršila navedene odhodke –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Izvedbeni sklep (EU) 2020/1353 se spremeni:

(2) člen 3 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 3

Poljska lahko financira naslednje ukrepe:

(a) znižanje prispevkov za socialno varnost, kot je določeno v členu 31zo „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“, za del odhodkov v zvezi s podporo za samozaposlene osebe, za vse socialne zadruge (ne glede na število zaposlenih) in podjetja z do 50 zaposlenimi pa za del odhodkov v zvezi z zaposlenimi, ki so bili ves čas zaposleni;

(b) nadomestilo za prekinitev poslovanja za samozaposlene osebe in tiste, ki delajo po civilnopravnih pogodbah, kot je določeno v členih 15zq in 15zua „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“;

(c) subvencije za plače in prispevke za socialno varnost za podjetja, ki uvedejo delo s skrajšanim delovnim časom, prostovoljno skrajšajo delovni čas ali kadar so zaposleni ostali zaposleni ves čas, kot je določeno v členih 15g, 15ga, 15gg, 15zzb, 15zze, 15zze^2 „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“;

(d) subvencije za samozaposlene osebe brez zaposlenih, kot je določeno v členu 15zzc „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“;

(e) posojila, ki se lahko pretvorijo v subvencije, za samozaposlene, mikropodjetja in nevladne organizacije, v znesku, ki se dejansko pretvori v nepovratna sredstva, kot je določeno v členih 15zzd in 15zzda „Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile“;

(f) financiranje izvedbe diagnostičnih testov PCR v laboratorijih, ki so sklenili pogodbe o izvajanju diagnostičnih testov RT-PCR za SARS-CoV 2 z nacionalnim zdravstvenim skladom, kot je določeno v členu 10a, odstavka 1 in 2, ter, po prenehanju veljavnosti člena 10a, v členu 11h, odstavek 2, točka 2, in odstavek 4, ‚Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile‘;

(g) odobritev dodatnega mesečnega denarnega prejemka za zdravstvene delavce in enkratnega dodatnega denarnega prejemka za druge delavce v zdravstvu, kot je določeno v členu 10a, odstavek 1, ‚Zakona z dne 2. marca 2020 o posebnih rešitvah v zvezi s preprečevanjem, ukrepanjem proti in izkoreninjenjem COVID-19, drugih nalezljivih bolezni in kriznih razmer, ki so jih povzročile‘ ter, po prenehanju veljavnosti člena 10a, v členu 42 ‚Zakona z dne 14. avgusta 2020 o spremembi nekaterih aktov za zagotovitev delovanja varovanja zdravja v zvezi z epidemijo COVID-19 in po njenem koncu‘.“

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Republiko Poljsko.

V Bruslju,

Za Svet
predsednik